

Terecht of niet

De waarde van een buitenlands middelbare school diploma

■ **Ton Lamers**

Mr.dr. A.H. Lamers is voorzitter van de Centrale Examencommissie van de ArtEZ hogeschool voor Kunsten en postdoc onderzoeker aan de faculteit Cultuur- en Rechtswetenschappen van de Open Universiteit.
Email: lamers@musiconomie.nl

Het is voor een annotator spannend om een uitspraak van een gerechtelijk college te kunnen bespreken die een grote 'omwenteling' tot gevolg heeft. In mijn vorige annotatie besprak ik een dergelijke uitspraak. Alle instellingen voor het hoger onderwijs die een zogenaamde 'tweetraps versie' van het Bindend Afwijzend Studieadvies (BAS) hanteerden, moeten daar nu van af zien. Het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs (CBHO) achtte de gebruikelijke ruime uitleg van art. 7.8a lid 2 WHW onjuist waarmee het nu regel is dat het BAS in het eerste inschrijvingsjaar moet zijn gegeven.¹

De uitspraak die in deze bijdrage wordt besproken is veel minder spectaculair, al was het alleen al omdat de uitspraak geen directe gevolgen heeft voor alle propedeusestudenten. De uitspraak is echter niet minder van belang omdat als gevolg van de ontstane migrantenstroom zich steeds vaker aspirant-studenten melden van wie de vooropleiding onvoldoende is om in Nederland in het Hoger Onderwijs te kunnen instromen. In deze bijdrage wordt een dergelijk geval besproken en daarna in een breder kader geplaatst.

De zaak

In zaak CBHO 2016/142 speelde de volgende kwestie: een aspirant-student die een middelbare school opleiding in Rwanda had gevolgd wil gaan studeren aan de Hogeschool van

¹Examens jaargang 14, nr. 1 februari 2017

Amsterdam. De aspirant had na inschrijving via Studielink van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) lotnummer 285 toegewezen gekregen. Ook had de aspirant van DUO een brief ontvangen waarin zij er op werd gewezen dat zij nog enkele documenten moest insturen. Op de uitdraai van de inschrijving via Studielink was duidelijk vermeld dat het door de aspirant ingebrachte diploma nog moest worden gewaardeerd. Daarnaast is er e-mailcommunicatie geweest met de onderwijsinstelling betreffende een eventuele vrijstelling van een taaltest.

Deze aspirant is uiteindelijk als nieuwe student geweigerd omdat de diplomawaardering van EP-Nuffic uitwijst dat het door de aspirant ingebrachte middelbare schooldiploma is gewaardeerd op drie jaren havo in plaats van de minimaal vereiste vier jaren havo. De aspirant is vervolgens van mening dat de hogeschool haar niet meer om deze reden kan weigeren, omdat door het ontvangen lotnummer en de e-mailcommunicatie de verwachting is gewekt dat zij zich zou kunnen inschrijven als student.

Het juridisch kader

Art. 7.24b WHW laat er geen misverstand over bestaan. Om toegelaten te kunnen worden tot een opleiding voor hoger beroepsonderwijs dient de aspirant een havo- of een daarmee gelijkwaardig diploma te kunnen overleggen. Aan de hier besproken casus kleven ten minste twee juridische aspecten: (1) Is er een schijn gewekt dat de aspirant aan de opleiding zou kunnen beginnen en (2) als dat het geval is wat is daarvan dan het gevolg? Het CBHO heeft de eerste vraag ontkennend beantwoord waardoor de tweede vraag niet aan de orde is geweest. Hierna zullen beide aspecten nader worden besproken. Het tweede aspect vanuit het fictieve perspectief als het CBHO tot de conclusie zou zijn gekomen dat er wel schijn was gewekt dat de aspirant aan de opleiding zou kunnen beginnen.

Overweging

Inschrijven als student aan een instelling voor hoger onderwijs kan uitsluitend via Studielink. Indien een aspirant zich via Studielink heeft aangemeld, ontvangt de aspirant meerdere berichten met betrekking tot die gewenste inschrijving. Ook ontvangt de aspirant een of meerdere berichten van DUO. Voor zover ik dat kan overzien is aanmelden bij het hoger onderwijs in Nederland professioneel en effectief geregeld. Zoals uit voorgaande casusbeschrijving is gebleken, is de aspirant er ook op gewezen dat het in te brengen diploma als bewijs voor voldoende vooropleiding nader moet worden gewaardeerd omdat het een buitenlands diploma betrof. De Nederlandse instellingen voor hoger onderwijs laten de buitenlandse diploma's waarden door EP-Nuffic. Deze organisatie in internationalisering in onderwijs is zeer deskundig op het gebied van diplomawaardering. Om op een verantwoorde wijze over te gaan tot selectie en inschrijving is nu eenmaal een administratief proces noodzakelijk. De lat met betrekking tot de administratieve zorgvuldigheid ligt in Nederland hoog en dat is naar mijn mening ook één van de voorwaarden om de kwaliteit van het onderwijs op peil te kunnen houden. Het is ook bepaald niet ongebruikelijk dat samenhangende administratieve processen, zeker als ze door de rijksoverheid zijn geregisseerd, aan elkaar gekoppeld zijn. Het is daarom wel erg ver gezocht om te betogen dat de schijn is gewekt dat een aspirant zal worden toegelaten omdat er op meerdere fronten communicatie op gang komt na aanmelding. Dat geldt zeker als in één van de onderdelen van die communicatie ook nog eens duidelijk gewag maakt van het feit dat het voor toelating vereiste diploma nog moet worden gewaardeerd. Indien de feiten anders waren geweest, bijvoorbeeld in het geval de hogeschool een brief had verzonden waarin de inschrijving zonder enig voorbehoud was bevestigd, en het CBHO met betrekking tot de hiervoor besproken vraag of de schijn was gewekt dat de aspi-

rant aan de opleiding zou kunnen beginnen bevestigend had beantwoord, dan had het de aspirant ook niet kunnen baten omdat ondanks een fout van de hogeschool de aspirant nog steeds niet aan de wettelijke toelatingseisen voldoet. Een fout van de hogeschool kan de wettelijke norm immers niet buiten werking stellen. Wel was de hogeschool, indien de aspirant daar aanspraak op had gemaakt en de schade nader had kunnen onderbouwen, schadelijktig geweest op grond van art. 6:162 BW (onrechtmatige daad).

Terecht of niet

Dit zal naar mijn idee niet de laatste keer zijn dat het wegen van buitenlandse diploma's tot een juridische kwestie zal leiden. We hebben in Nederland, evenals in veel andere westerse landen een hoge standaard als het gaat om

de kwaliteit van diploma's. Diploma-inflatie is de bijl aan de wortel van de kwaliteit van de maatschappij. Onze hele samenleving, de economie in het bijzonder, drijft immers voor een niet gering deel op kennis, inzichten en vaardigheden opgedaan tijdens een opleiding en alles wat die kennis, inzichten en vaardigheden na die opleiding opleveren.

Het CBHO heeft gedaan wat het doen moest, ze heeft het argument dat communicatie met betrekking tot de inschrijving opleiding 'an sich' de schijn wekt dat een aspirant kan rekenen op toelating tot de opleidingen ondanks dat het door de aspirant ingebrachte diploma nog niet is gewaardeerd, verworpen. Ook als dat laatste anders zou zijn geweest dan nog had zulks niet tot toelating kunnen leiden maar maximaal tot schadevergoeding. ■

Gesignaleerd

Vervelend

De Bovag, waarbij zo'n 700 rijsscholen zijn aangesloten, is juist geen voorstander van het afschaffen van het examen voor instructeurs. "Als je eens in de vijf jaar niet kunt laten zien dat je het vak beheerst, dan hoor je in deze branche niet thuis", zegt Bovag-woordvoerder Paul de Waal.

Directeur Jim Schouten van het exameninstituut IBKI, dat de instructeurs beoordeelt, weet dat een aantal instructeurs het vervelend vindt dat ze elke vijf jaar hun deskundigheid moeten aantonen. Maar volgens hem is er met die examens zelf niets mis.

BndeStem, 3 april 2017